

Powiatowy Urząd Pracy
w Szamotułach
ul. Wojska Polskiego 1
64-500 Szamotuły

MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SZAMOTULSKIM
W 2011 ROKU

Szamotuły, marzec 2012r

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	str. 3
ANLIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW W POWIECIE SZAMOTULSKIM	str. 5
ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW W POWIECIE SZAMOTULSKIM	str. 8
ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH + TABELLE	str. 11
WNIOSKI	str. 15

WSTĘP

1. Cel opracowania

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu i struktury kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- opracowywania przez samorządy lokalne strategii działania w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez analizę aktualnych informacji zawartych w monitoringu.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach,
- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół,

- instytucje i organizacje zainteresowane współdziałaniem na lokalnym rynku pracy.

2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy w 2011 roku, uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z obowiązującą Klasyfikacją Zawodów i Specjalności.

3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy będących w dyspozycji urzędu w układzie według grup zawodów i zawodów (załączniki nr 3 i 2 do sprawozdania MP i PS – stan na 30.12.2011r)

ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Stopa bezrobocia w Powiecie Szamotulskim na koniec miesiąca grudnia 2011 r. wynosiła 10,9%. Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szamotułach wynosiła 3611 osób, w tym 2205 kobiet. Kobiety stanowiły 61,06 % ogółu i od lat ta płeć przeważa wśród osób bezrobotnych.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych jak co roku tworzyły osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych - 526 osób, w tym 364 kobiety. Grupa ta stanowiła 14,56 % ogółu zarejestrowanych w urzędzie osób bezrobotnych. Wśród osób tych są także absolwenci liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych, którzy choć nie mają wykształcenia to są często w trakcie zdobywania profesji studiując zaocznie.

Równie dużą grupę tworzyli sprzedawcy- było to aż 465 osób, czyli 12,87 % ogółu zarejestrowanych, z czego aż 427 osób stanowiły kobiety.

Kolejne dość liczne grupy osób bezrobotnych to na przykład : pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 84 osoby, ślusarze – 81 osób bezrobotnych, 71 krawców (w tym 70 kobiet)

oraz 66 murarzy, 65 robotników budowlanych, 63 robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym oraz 59 pracowników prac dorywczych i robotników gospodarczych.

W ewidencji tut. urzędu było też dość dużo sprzątaczek (52 osoby) i magazynierów(46 osób). Dość liczne, bo 40 osobowe grupy w tutejszym urzędzie stanowili technicy rolnicy, ekonomiści i stolarze.

Analizując napływ osób bezrobotnych w roku 2011 r. można stwierdzić, że największą grupę osób rejestrujących się stanowili bezrobotni bez zawodu - 821 osób, w tym 508 kobiet oraz 295 absolwentów.

Kolejną pod względem liczebności grupą osób napływających jako osoby bezrobotne byli sprzedawcy – 620 osób, w tym aż 560 kobiet. Ilość rejestrujących się sprzedawców spowodowana jest sporą rotacją w tej branży. Niewątpliwy wpływ na tą sytuację ma fakt, iż niektóre sklepy nie wytrzymują konkurencji na otwartym rynku i właściciele zamykają działalność. Problemem dla wielu są też rosnące czynsze, które niejednokrotnie doprowadzają do zamknięcia sklepów. Urząd zaobserwował jednak wzrost zainteresowania pracą w handlu, często o jedno wolne miejsce pracy miejsce ubiega się kilku kandydatów. Bezrobotni chętniej podejmują pracę w marketach, która choć niejednokrotnie dość ciężka, pozwala zapewnić byt. W społeczeństwie zmienił się sposób postrzegania marketów jako miejsca pracy. Kandydaci do pracy u

tych pracodawców doceniają stabilność na rynku sieciowych podmiotów gospodarczych

Liczną grupę napływową stanowili też robotnicy przy pracach prostych w przemyśle -151 osób (z 87 osobowym udziałem kobiet). Liczebność tej grupy wynikała zapewne z faktu, iż osoby te pracują w firmach, w których liczba pracowników zmienia się w zależności od koniunktury. Często też byli to ludzie zatrudniani przez agencje pracy, które przeważnie oferują pracę na krótsze okresy. Podobna sytuacja dotyczy pracowników prac dorywczych, których w 2011 roku zarejestrowało się 109.

W 2011 r. zaobserwowano także znaczny napływ w zawodzie ślusarz -113 osób oraz technik prac biurowych – 98 bezrobotnych z 86 osobowym udziałem kobiet. Do licznie napływających osób wg zawodów zaliczyć można 87 magazynierów i 84 stolarzy.

ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W 2011 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach wpłynęły 2893 oferty, z czego w końcu 2011 roku aktualnych było 35 miejsc pracy.

Największa ilość propozycji pracy - 551 skierowana była do pozostałych robotników przy pracach prostych w przemyśle. Propozycje te dotyczyły głównie zatrudnienia przy prostych pracach produkcyjnych. Przeważająca liczba ofert pracy dla tych osób wpływała od agencji prac tymczasowych. Miejscem pracy były często duże firmy np. Samsung.

285 ofert pracy przeznaczonych było dla kierowców samochodów ciężarowych. Aktywizacja tej grupy zawodowej jest jednak dość trudna, gdyż wielu kierowców posiada nieaktualne świadectwa kwalifikacji i badania psychologiczne pozwalające prowadzić pojazd, a których odnowienie jest kosztowne. Wiele, bo aż 149 ofert otrzymano dla sprzedawców. Dość dużo propozycji pracy wpłynęło także dla robotników budowlanych - 107 ofert, a dla magazynierów – było to 56 propozycji. Dla pozostałych spawaczy i pokrewnych liczba ofert wynosiła 50, natomiast dla osób bez zawodu urząd otrzymał 49 ofert.

Do robotników magazynowych skierowanych było 79 ofert. Wiele propozycji wpłynęło dla personelu sprzątającego – 62 oferty dla sprzątaczek biurowych, a 53 dla pozostałych pomocy i sprzątaczek biurowych, hotelowych i podobnych. Na lokalnym rynku istnieje zapotrzebowanie na tapicerów - dla których urząd przyjął 47 ofert. Natomiast 44 oferty skierowano do ślusarzy.

W okresie od stycznia do czerwca 2011 roku w wielu zawodach w ogóle nie wpływały oferty pracy. I tak nie było propozycji zatrudnienia dla np.: chemików, inżynierów: leśnictwa, rolnictwa, ogrodnictwa, zootechniki, oraz specjalistów ochrony środowiska.

Brakowało również ofert w takich zawodach jak: ekonomiści, socjologowie, technicy elektrycy, technicy ogrodnicy, technicy rolnictwa i leśnictwa, malarze tapeciarze, blacharze, operatorzy maszyn rolniczych, siostry PCK, hodowcy drobiu, elektromechanicy. Nie udało się też pozyskać ofert dla wielu operatorów maszyn np. : operatora maszyn rozlewniczej, operatora maszyn do szycia, operatora maszyn do produkcji papieru i tektury falistej, operator wtryskarki itd.

W niektórych branżach ciągle brakuje dobrze wyszkolonych ludzi, dlatego problemów z pracą nie powinni mieć: spawacze, kierowcy samochodów ciężarowych, kierowcy autobusów, magazynierzy do nich bowiem jest skierowanych wiele ofert.

Urząd nadal obserwuje częste zatrudnianie przez agencje pracy. Choć dla pracodawcy wiąże się to z dużymi kosztami , nie obciąża

budżetu w momencie konieczności zwolnień. Duże zakłady produkcyjne jak Samsung dbają o racjonalizację i elastyczną politykę zatrudnienia, co jest szczególnie ważne w sytuacji wahań zbytu.

Wiele osób chce zmienić lub podwyższyć kwalifikacje, dlatego składa wnioski dotyczące skierowania i zrefundowania kosztów. Osoby bezrobotne chcą skorzystać także z innych instrumentów rynku pracy oferowanych przez urząd: staży, studiów podyplomowych, dotacji na otwarcie działalności gospodarczych. Niestety sfinansowanie wszystkich wniosków nie jest możliwe z uwagi na ograniczone środki pozostające w dyspozycji urzędu pracy.

ALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH (WG GRUP ZAWODÓW)

Analizując dane dotyczące bezrobotnych oraz ofert pracy można określić **zawody deficytowe** (takie, na które występuje wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie) oraz **zawody nadwyżkowe** (takie, na które występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie).

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów obliczany jest na podstawie średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w zawodzie do urzędu pracy w roku 2011 do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie w roku 2011.

Na lokalnym rynku pracy można zaobserwować nadwyżkę w takich zawodach jak np: nauczyciele języka angielskiego, specjaliści administracji publicznej, specjaliści do spraw marketingu i handlu, pracownicy socjalni. Do nadwyżkowych grup zawodowych należą także: technicy informatycy, technicy prac biurowych, magazynierzy, kucharze, technicy handlowcy, fryzjerzy, kosmetyczki, pozostali pracownicy ochrony osób i mienia, brukarze, cukiernicy, kierowcy ciągników rolniczych, piekarze. Liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach zdecydowanie

przewyższa ilość ofert wpływających do PUP. Dlatego oferty te bardzo szybko stają się nieaktualne.

Do zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy zaliczyć można np. specjalistów do spraw kadr, doradców finansowych, referentów bankowości, strażaków, pakowaczy, monterów i składaczy okien, dozorców.

Analizując zawody deficytowe wymienić należy: głównych księgowych, logistyków, grafików komputerowych DTP, nauczycieli przedszkoli, specjalistów do spraw logistyki, specjalistów do spraw i organizacji przemysłu, techników geodetów, opiekunów w domu pomocy społecznej, spedytorów, pracowników do spraw ubezpieczeń, pracowników ochrony fizycznej bez licencji.

**TABELA ZAWIERAJĄCA RAN
KING 30 ZAWODÓW NADWYKOWYCH WG WSKAŹNIKA
INTENSYWNOŚCI DEFICYTU (NADWYŹKI) NA POZIOMIE
6-CYFROWEGO KODU ZAWODU**

L.p.	NAZWA ZAWODU	KOD ZAWODU	WSKAŹNIK
1	Kucharz małej gastronomii	512001	0,0182
2	Pedagog	235107	0,0476
3	Fryzjer	514101	0,0563
4	Hydraulik	712601	0,1250
5	Blacharz samochodowy	721306	0,1579
6	Specjalista administracji publicznej	242217	0,1667
7	Specjalista do spraw marketingu i handlu	243106	0,1852
8	Rolnik	613003	0,2000
9	Malarz budowlany	713102	0,2188
10	Sprzedawca	522301	0,2403
11	Lakiernik	713201	0,2500
12	Technik masażysta	325402	0,2500
13	Technik administracji	334306	0,2564
14	Tokarz w metalu	722314	0,2581
15	Technik prac biurowych	411004	0,2959
16	Murarz	711202	0,3194
17	Grafik komputerowy multimedialny	216602	0,3333
18	Kosmetyczka	514202	0,3333
19	Pracownik socjalny	341205	0,3333
20	Kucharz	512001	0,3472
21	Brukarz	711601	0,3750
22	Ślusarz	722204	0,3894
23	Asystent do spraw księgowości	431101	0,4000
24	Robotnik gospodarczy	515303	0,4340
25	Technik informatyk	351203	0,5333
26	Ogrodnik	611303	0,5556
27	Magazynier	432103	0,6437
28	Księgowy	331301	0,6818
29	Nauczyciel języka angielskiego	233008	0,7500
30	Recepcjonista	422602	0,8333

zawody wg kodu sześciocyfrowego uszeregowane od najniższego wskaźnika

**TABELA ZAWIERAJĄCA RANKING 30 ZAWODÓW DEFICYTOWYCH WG
WSKAŹNIKA INTENSYWNOŚCI DEFICYTU(NADWYKI) NA POZIOMIE 6-
CYFROWEGO KODU ZAWODU**

	NAZWA ZAWODU	KOD ZAWODU	WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI
1	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	311502	1,2000
2	Grafik komputerowy DTP	216601	1,5000
3	Dekarz	712101	1,5556
4	Kierowca samochodu osobowego	832203	1,6471
5	Technik technologii drewna	311922	1,6667
6	Pomoc kuchenna	941201	1,6667
7	Sprzątaczką biurową	911207	1,6757
8	Rozbieracz - wykrawacz	751104	1,7368
9	Programista aplikacji	251401	2,0000
10	Opiekun w domu pomocy społecznej	341203	2,0000
11	Krojczy	753202	2,0000
12	Logistyk	214106	3,0000
13	Nauczyciel języka angielskiego w szkole podstawowej	234104	3,0000
14	Specjalista do spraw logistyki	242108	3,0000
15	Czyszciciel pojazdów	912201	3,0000
16	Nauczyciel przedszkola	234201	3,5000
17	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	722303	3,5000
18	Specjalista do spraw sprzedaży	243305	3,6000
19	Cieśla	711501	3,6667
20	Cieśla	711501	3,6667
21	Główny księgowy	121101	4,0000
22	Robotnik magazynowy	933304	4,6471
23	Technik geodeta	311104	5,0000
24	Spedytor	333105	5,0000
25	Operator myjni	912202	5,0000
26	Kierowca samochodu ciężarowego	833202	5,9375
27	Kierowca autobusu	833101	6,8000
28	Operator koparko-ładowarki	811105	9,0000
29	Kierowca ciągnika siodłowego	833202	19,5000
30	Meliorant	931203	32,0000

zawody według kodu sześciocyfrowego uszeregowane od najniższego wskaźnika

WNIOSKI

Przeprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych obejmuje okres całego 2011 roku. W stosunku do 2010 roku zaobserwowano tendencję spadkową wśród osób zarejestrowanych. Ilość bezrobotnych będących w ewidencji w PUP w Szamotułach w stosunku do grudnia 2010 roku zmniejszyła się o 122 osoby. Na koniec grudnia 2011r w ewidencji figurowało bowiem 3611 osób (w tym 2205 kobiet), a w analogicznym okresie roku 2010 były to 3733 osoby (w tym 2136 kobiet).

W minionym roku urząd pozyskał mniejszą ilość ofert pracy. W ciągu 2011 roku przyjęto 2882 oferty pracy, a w analogicznym okresie 2010 roku było ich 3225. Liczba ta zmniejszyła się o 343 propozycje. Niewątpliwie wpłynęły na to zmniejszone środki na dofinansowanie zatrudnienia, co spowodowało mniejszą liczbę ofert na subsydiowane miejsca pracy. Spadek ten był szczególnie odczuwalny w drugim półroczu 2011 roku.

Analiza osób zarejestrowanych :

- *na koniec grudnia 2011r w ewidencji było 3611 osób, a w tym:*
- *2205 kobiet,*
- *1808 osób zamieszkałych na wsi,*
- *1647 osób długotrwale bezrobotnych,*
- *1213 osób bez kwalifikacji zawodowych,*
- *340 osób samotnie wychowujących dziecko do 18 roku życia.*

Ze specyfiki powyższej struktury wynikają problemy uwydatniające się przy aktywizacji tych osób :

- Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych przeważają kobiety, które bardzo często trudno się aktywizuje z uwagi na pełnienie obowiązków macierzyńskich. Do tego przyczynia się również fakt braku żłobków w powiecie i niewystarczająca liczba przedszkoli. Z podobnych powodów utrudniona jest też aktywizacja osób samotnie wychowujących dzieci.

- Bardzo wiele osób zamieszkuje tereny wiejskie, a z wielu miejscowości nie ma żadnych połączeń komunikacyjnych. Aktywizacja tych klientów jest utrudniona, gdyż urząd może proponować tylko pracę z dojazdem zapewnionym środkami transportu zbiorowego.

- Kolejną kwestią jest trudna sytuacja osób długotrwale bezrobotnych, które w wielu przypadkach pracują nielegalnie i zasilają „szarą” strefę lub często zniechęcone długotrwałym poszukiwaniem pracy, posiadają obniżone poczucie wartości i tracą wiarę we własne umiejętności.

- Trudną do aktywizacji grupę stanowią też osoby bez kwalifikacji, które z uwagi na brak wykształcenia nie mogą skorzystać z wielu ofert, a liczba propozycji pracy bez wymagań zawodowych jest niewystarczająca.

- W dalszym ciągu obserwujemy, że wśród bezrobotnych poszukujących pracy spora część klientów rejestruje się tylko w celu uzyskania składki zdrowotnej. Przy rejestracji osoby te

deklarują swoją gotowość do podjęcia pracy, a wycofują się z tego przy pierwszej próbie aktywizacji.

Analizując zawody deficytowe i nadwyżkowe można wywnioskować, że:

- w dalszym ciągu największą grupę osób stanowią bezrobotni bez kwalifikacji- 526 osób,
- osoby bez zawodu były największą liczebnie grupą osób napływowych do ewidencji tut. urzędu – 821 osób
- osoby z wykształceniem zawodowym i technicznym, będące fachowcami w swojej dziedzinie najszybciej znajdują pracę,
- wzrost zatrudnienia w firmie Samsung zlecony agencji pracy spowodował dużą płynność związaną zarówno z dużą ilością pojawiających się jednocześnie ofert pracy np. w kwietniu 2011r oraz dużym napływem bezrobotnych po realizacji określonego zlecenia(pracy).

Powyższy monitoring został sporządzony w oparciu o oferty pracy zgłaszane do tut. urzędu, należy jednak pamiętać, że nie jest to pełen obraz rynku pracy, gdyż nie wszystkie oferty są zgłaszane przez pracodawców i nie wszyscy bezrobotni rejestrują się w urzędzie pracy.

DANE ŹRÓDŁOWE:

Aplikacja „Monitoring zawodów” (<https://mz.praca.gov.pl>)